

Elektrik Mühendisleri Odası'ndan kampanya...

ENERJİNE SAHİP ÇIK, GELECEĞİNİ KARARTMA

Elektrik Mühendisleri Odası, elektrik enerjisi alanında yaşanan özelleştirmelerin durdurulması, arz güvenliği sorununa dikkat çekmek, enerji alanında ülke gerçeklerine uygun politikaların yürütülmesini sağlamak amacıyla kampanya başlattı. "Enerjine Sahip Çık, Geleceğini Karartma" adı altında düzenlenen kampanya ile elektrik enerjisi alanında uygulanan politikaların sonuçlarına yönelik olarak kamuoyunun bilgilendirilmesi ve enerji alanında kamu yararı gözetilerek bütüncül politikalara geçişin sağlanması amaçlanıyor. Kamunun yatırım yapmasının yasaklandığı bu dönemde arz güvenliğinin ciddi anlamda tehlikede olduğuna dikkat çekmeye çalışan kampanya, 'Aydınlık İçin Yeniden Kamulaştırma' sloganını da ön plana çıkartıyor.

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, "Enerjine Sahip Çık, Geleceğini Karartma" kampanyasını 26 Aralık 2006 tarihinde İTÜ Evi'nde düzenlenen basın toplantısı ile başlattı. EMO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler'in gerçekleştirdiği basın toplantısı ile kampanya kamuoyuna duyuruldu.

Kamuya Yatırım Yasağı, Karanlığa Yol Açar

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler, ülkemizin elektrik alanındaki özelleştirme uygulamaları nedeniyle karanlıkta kalma tehdidiyle karşı karşıya kaldığına dikkat çekerek, EPDK tarafından verilen üretim lisanslarının çok küçük bir bölümünün hayata geçtiğini kaydetti. EPDK'nın Eylül 2006 itibarıyla 6 bin 586 megavatlık yeni tesis için lisans verdiğini hatırlatan Ulusaler, "EPDK Başkanı Yusuf Günay'ın en

son 10. Enerji Kongresi'nde yaptığı açıklamaya göre bu lisansların 1600 megavatlık bölümü işletmeye girmiştir" dedi.

Kamunun yatırım yapmasının yasaklandığı dönemde yıllık ortalama 400 megavat kurulu gücün özel sektörün yatırımı olarak faaliyete geçirilebildiğini ifade eden Ulusaler, bu oranın 2006 yılı ilk yarısı itibarıyla Türkiye'nin kurulu gücünün yalnızca yüzde 1'ine denk geldiğini kaydetti. Ulusaler, "Oysa, düşük senaryoyu baz alsak bile yıllık 2 bin 520 megavat kurulu güçte santral yapımı gerekmektedir. Bildiğiniz gibi Enerji Bakanlığı, yüksek senaryoya göre enerji talebinin yıllık yüzde

8.4, düşük senaryoya göre ise yüzde 6.3 artacağını varsaymaktadır" diye konuştu.

Arz güvenliğinin özel sektöre bırakılmayacak kadar önemli olduğunu vurgulayan Ulusaler, "EPDK'nın yatırımları denetlediği iddiaları ise gerçeklikten uzaktır. Kendi internet sitelerinde yayımladıkları 167 adet inşaat halindeki santraldan 28 tanesinin inşaat süreci hakkında hiçbir bilgiye sahip olmadıklarını açıklamaktadırlar" dedi.

Özel Sektör Pahalı Elektrik Üretiyor

Elektrik üretiminin yarıdan fazlasının özel sektör eli ile yapıldığını kaydeden Ulusaler, "Bu yılın ilk yarısı itibarıyla elektrik üretiminde kamu santralleri toplam kurulu gücün yüzde 57.6'sına sahip olmasına karşın üretimdeki payları yüzde 47.4'e geriletmiştir" dedi.

Özel sektör tarafından pahalı elektrik üretiminin yansımaları TETAŞ'ın fiyatlarını önce yüzde 23.9 ardından 2007 yılından itibaren geçerli olmak üzere yüzde 8 düzeyinde artırmasına neden olduğunu ifade eden Ulusaler, şöyle devam etti:

"TETAŞ, 2005 yılında özel sektör santralleri olan Yİ'lerden 6.67 cente, YİD'lerden 8.26 cente, işletme hakkı devredilen santrallerden 6.18 cente elektrik satın alırken, kamu santrallerinin bu yılın ilk yarısı itibarıyla bile ortalama üretim maliyetleri 4.4 cent olmuştur. TETAŞ'ın özel sektörden yaptığı alımlarla, bu yıl için beklenen ortalama birim maliyeti 8 cent ile neredeyse kamu santrallerinin üretim maliyetinin 2 katıdır. Görül-

düğü gibi üretimdeki özelleştirme kamuya ve halka pahalı elektrik olarak geri dönmüştür. Bu süreç dağıtım özelleştirmelerinin de yapılmasıyla katlanarak devam edecektir.”

Elektrik alanında özelleştirme ve piyasalaştırma talebiyle oluşturulan sistemin pahalı elektriği ve zamları kaçınılmaz kıldığını vurgulayan Ulusaler, “Önce üreticinin maliyetleri+kar, sonra toptan satış şirketinin işletim giderleri+kar, iletim sistemi maliyeti+kar, ardından dağıtım sistemi giderleri+kar, perakende işletim giderleri+kar olmak üzere yeni bir sadet zinciri öngörülmektedir” dedi.

Üreticinin yüzde 10 kar payı eklendiğinde fiyatı 110 birime ulaşan üretilmiş elektriğin öngörülen sis-

temde önce toptan satıcıya gittiğinde, burada yüzde 10'luk kar payı ve işletim gideri ile 133.1 birim fiyata ulaşacağını kaydeden Ulusaler, şu hesabı ortaya koydu:

“İletim sisteminden geçerken de önce yüzde 10 işletim gideri ardından yüzde 10'luk kar payı ile 174.2 birime, dağıtım ve perakende hizmeti için de 2005 yılı verileri üzerinden yüzde 20 işletim gideri olduğu dikkate alındığında 209 birime, bunun üzerine yüzde 10'luk önce dağıtım karı, ardından da yine yüzde 10'luk perakende kar payı eklendiğinde yaklaşık 253 birim fiyata kadar yükselecektir.

Görüldüğü gibi 100 birimlik üretim maliyeti olan elektrik,

araya girecek çeşitli özel sektör kuruluşlarıyla yaklaşık 2.5 katına tüketiciye satılacaktır. Bunun üzerine vergi ve fon payları da eklendiğinde birim maliyet 300'e kadar ulaşabilecektir”.

Elektrik alanında kamunun tek elden işi yürütmesi halinde elektriğin kullanıcıya 145.2 birime sunulabileceğini ifade eden Ulusaler, “Verdiğimiz örnekte elektrik satış fiyatlarında da görüldüğü gibi özel sektör kamudan çok daha pahalıya elektriği satmaktadır. Bu da kamu elinde üretimin yapılması durumunda fiyatların bir o kadar daha düşeceğini göstermektedir” dedi.

Özel Sektör Kar, TEDAŞ Zarar Edecek

Dağıtım bölgelerinin özelleştirme gerekçelerinin de gerçekleri yansıtmadığını kaydeden Ulusaler, “Öncelikle kayıp-kaçak oranlarını dikkate alan bir bölgesel planlama yapılmamış, bu yapılmadığı gibi kayıp-kaçak oranı Türkiye ortalamasının altında ve görece karlı 3 bölge öncelikle satışa çıkarılmıştır “ dedi.

2005 yılı itibari ile 20 bölgeden oluşan TEDAŞ'ın 162 milyon 183 bin YTL olan vergi sonrası karına 3 bölgenin 195 milyon 870 bin YTL vergi sonrası karla katkı sağlandığını kaydeden Ulusaler, özelleştirmenin gerçekleştirilmesi ile TEDAŞ'ın 33 milyon 688 bin YTL zarara geçeceğini vurguladı. Kamunun zararına yol açacak bir özelleştirme yöntemi benimsendiğini ifade eden Ulusaler, TEDAŞ adına halkın vergilerinden her yıl artan miktarda tutar kamu zararı olarak ödemesi tehlikesine rağmen, bu 3 bölgeyi satın alan şirket ya da şirketlerin karlarına kar katacaklarını dile getirdi.

Özelleştirme için belirlenen yöntemin dikey ve yatay tekelleşmeye neden olacağına işaret eden Ulusaler, şöyle konuştu:

“Bu şirketler, 40 kalemden oluşan her türlü giderlerini tarife aracılığıyla halktan tahsil edeceklerdir. Bu kalemler içerisinde işletim giderlerinin dışında yatırım ve

KAMPANYA YURT GENELİNE YAYILIYOR

Elektrik Mühendisleri Odası tarafından 26 Aralık 2006 tarihinde başlatılan “Enerji-ne Sahip Çık, Geleceğini Karartma Kampanyası” yaygınlaştırılıyor. Tüm şubelerde kampanyanın kamuoyuna duyurulması ve etkinliğinin artırılması için çalışmalar yapılıyor.

Enerji-ne Sahip Çık, Geleceğini Karartma kampanyasının yurt çapında etkinliğinin sağlanabilmesi amacıyla Elektrik Mühendisleri Odası Genel Merkezi'nde şubelerin katılımıyla bir toplantı yapıldı.

EMO Yönetim Kurulu Yazmanı Cengiz Göltaş'ın yönettiği toplantıya EMO Yönetim Kurulu Saymanı Hüseyin Önder, EMO Yönetim Kurulu Üyesi İbrahim Aksöz ve Mehmet Mazmanoğlu, EMO Onur Kurulu Başkanı Olgun Sakarya, EMO Yönetim Kurulu Yedek Üyeleri Birkan Sarıfakioğlu, Fatih Kaymakçioğlu ve Tevfik Fikret Demirel, Oda Müdürü Cem Kükey, Samsun Şube Yönetim Kurulu Başkanı Suat Yılmaz, Kocaeli Şube Yönetim Kurulu Üyesi Özgür Toraman, Antalya Şube Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Dolonay, İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı Erol Celepsoy, İstanbul Şube Başkan Yardımcısı Tahir Çiçekçi, Denizli Şube Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Süzük, Ankara Şube Yönetim Kurulu Yazmanı İbrahim Saral, İzmir Şube Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Küçük, Bursa Şube Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Aktuğ katıldı.

Kampanya kapsamında yapılacak çalışmalar hakkında görüş alışverişinin yapıldığı toplantıda alınan kararlar şöyle:

- Şubelerin örgütlü olduğu illerde basın toplantısı yapılarak kampanyanın kamuoyuna duyurulması.
- Afiş, broşür dağıtımının yapılması. Türkiye Karanlıkta Kalsın kitapçık ve broşürünün dağıtımının yapılabileceği standartların açılması.
- Üyelere, kitapçık ve broşür gönderilmesi.
- www.enerjinesahipcik.org adresinde yer alan kampanya sitesinin daha işler kullanılması sağlanması. Bunun için elektronik ortamda duyuruların yapılması. Siteye yer alan destekleyenler bölümü ve forum bölümünün etkin hale getirilmesine katkı sağlanması.
- İşyerlerinde afişleme çalışması ve broşür dağıtımının yapılması.
- Kentlerin şehir panolarına kampanyaya ilişkin ilanlar verilmesi.
- Yerelde çeşitli kurumlar ziyaret edilerek, kampanya hakkında bilgilendirme yapılması.
- Bölgesel enerji forumlarının kampanya ile bütünleştirilmesinin sağlanması.
- Kampanya sürecine temsilciliklerin de katılımı.
- Kampanyaya ilişkin 'Enerji-ne Sahip Çık, Geleceğini Karartma', 'Türkiye Karanlıkta Kalsın, Elektrik Özelleştirilemez' pankartlarının yaptırılarak, asılması.”

işletme hakkı devir bedeli de öngörülmektedir. Yani şirketler, dağıtım bölgeleri için ihalede belirlenecek tutarın tamamını, fazlasını ya da bir bölümünü işletme hakkı devir bedeli olarak halktan tahsil edeceklerdir. Yapacakları yatırım maliyetlerini de tarifeler aracılığıyla halktan toplayacaklardır. Kamunun kaynağı bulunmadığı söylemi bu noktada geçerliliğini yitirmektedir. Özel sektöre yalnızca kredi bulma işi düşmektedir ki, devletin kredi bulması durumunda çok daha ucuz faizle kredi bulabileceği açıktır. Dolayısıyla özel sektör aracılığıyla yapılacak yatırımlar ülkemize pahalıya mal olacaktır.”

Batık Enron Da İhalede

3 dağıtım bölgesinin özelleştirilmesi için açılan ihalede, “şeffaflık” ilkesine aykırı olarak hangi kriterlere dayandığı belli olmayan bir biçimde şirketlere ön yeterlilik verildiğini dile getiren Ulusaler, ön yeterlilik verilen şirketlerden biri olan Prisma'nın aslında batık Enron'u devralan bir şirket olduğu söyledi. 27 Şubat 2001 tarihinde Kaliforniya'da yaşanan ve ABD halkına 45 milyar dolar maliyet olarak yansıyan elektrik kesintinin Enron'un finansal oyunları nedeniyle gerçekleştiğini anımsatan Ulusaler, “Prisma'nın yalnızca geçmiş değil, bugünü de karanlık görmektedir. Prisma'nın sahibi Ashmore Energy International Limited olarak görülmemektedir. Bu şirketin adresi ise Cayman adalarıdır. Ashmore'un arkasında ise bir yatırım fonları yönetim şirketi görünmektedir” dedi.

İhaleye giren E.ON'un Avrupa'nın en büyük 3 tekelinden birisi olduğu kaydeden Ulusaler, Almanya'nın 3. büyük enerji şirketi olan EnBW'nin ve İtalya'nın en büyük şirketi olan ve bir kamu şirketi görünümündeki Enel'in de ihaleye katıldığı kaydetti.

İhaleye katılmak üzere ön yeterlilik alan uluslararası firmaların yanında Türkiye'den ön yeterlilik alan şirket-

lerin ise, yabancı şirketlerle ortaklık kurma arayışında olduklarının görüldüğünü belirten Ulusaler, “Bu durum tek başına yerli şirketlerin bu ihaleyi alma şansları olmadığını gösterdiği gibi, yabancıların yanında yerli şirketlerin de taşeron olacağı izlenimini yaratmaktadır” diye konuştu.

ÇEAŞ, AKTAŞ gibi yaşanmış örneklere rağmen elektrik enerjisi

alanında özelleştirme uygulamalarında ısrar edildiğini kaydeden Ulusaler, “Bir ülkenin geleceğini yakından ilgilendiren bir alan olarak enerji politikalarının, çeşitli lobilerin talepleriyle değil, kamu yararı gözetilerek belirlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle kamuoyuna ‘Enerjine Sahip Çık, Geleceğini Karartma’ çağrısında bulunuyoruz” dedi. ■

Türkiye Karanlık Kalmasın
“Elektrik Özdeşleşmiştir”

HOŞ GELDİNİZ

AYDINLIK İÇİN YENİDEN KARANLAŞTIRMA

Özel sektörün “Etiler” garantisi olmadıkça, sadece elektrik alanında yatırım yapılmamaktadır. Yatırım yapma bile, 1 Temmuz’da 12 il kapasiteyi 6 saatlik kesintiyle çalıştırdığımız gibi, kamu işleri parçaları bölünmektedir. Elektrik talebinin karşılanamaması durumunda ülkemizin karşı karşıya kalacağı tehlike nedir?

Özellikle kentlerde yapılan durum: Karanlık kollar kentte, metro başta olmak üzere ulaşım sistemleri kapanır. Çalışmayan trafik ışıkları kazaya neden olur, karayollarında kontrol sistemleri devre dışı kalır, hastanelerde kullanılan pek çok alet kullanılmaz, buluşma kısıtlamaları enter. Karanlık saatlerde güvenlik sağlanamaz.

Tarıhası tesisler, baraj tesisleri, atom santraller, hidroelektrik, batarya ve frenler, çamaşır ve bulaşık makineleri gibi de önemli kısımlar çalışmaz, kesinti süresince zararlar çıkarılır.

Elektrik ihtiyacının düzenli ve sürekli karşılanamaması durumunda fabrikalarda işler durur, çarpanlar zorunlu durur. Bu zorunlu duruma diğer işletmeler de girer. Bakıyı, tımarı ve bakım tesislerinde büyük sorun çıkarılır. Ekonomik bir bu kez zararlıdır ve kullandığımız bir büyük zarar.

Elektrik hizmetine özel olarak biriktirilmiş ABD’de Kaliforniya Elektrik’inde 27

AKTAŞ’TAN KAMUNUN ALACAKLARINDA ZAFER ARIPDI TEHLİKELİ
16.06.2007
Elektrik Mühendisleri Odası Başkanlığı (14-15 Ocak 2006) yaptığı basın açıklamasında dağıtım tekelleşmelerinin ve kesintilerin önlenmesi amacıyla dağıtım kamu yararı gereği talebinin ısrarla alınması ve bundan önce yapılan çalışmaların sonuçsuz olduğu üzere kamu alanlarının ısrarla alınması için Milli Enerji ve Gazı Bakanlığına davet etti. Açıklamada Türkiye’deki 35 dağıtım tekelleşmesine örnek olarak da TAD’ın tekeliz edilmesini gösteren verilerle desteklenen kamu alanları için aşama aşama kamu alanlarının alınması gerektiği vurgulanmıştır.

KAMPANYA PANELELERE TAŞINDI
16.06.2007
DMO (Türkiye Elektrik Yalıtım Kurumu Başkanlığı) Çarşamba, 13 ve 14 Ocak 2007 günlerinde “Enerjine Sahip Çık” kampanyasını gerçekleştirerek 30 şifre panellerde 30 şifre panellerde başladı.

EPDK, ELEKTRİK REPARASYON SATIŞ FİYATINI 5,13 KUR/KWH OLARAK BELİRDİ.
16.12.2006
EPDK’nın “yeniden belirlenen elektrik enerjisi satış fiyatı ve dağıtım giderlerinin belirlenmesi” kararına ilişkin olarak yapılan açıklamaya göre, elektrik enerjisi satış fiyatı 5,13 TL/kWh olarak belirlenmiştir. Bu kararın uygulanmasıyla birlikte 2007 yılında elektrik enerjisi satış fiyatı 5,13 TL/kWh olarak belirlenmiştir.

www.enerjinesahipcik.org

Elektrik Mühendisleri Odası “Enerjine Sahip Çık, Geleceğini Karartma” kampanyası kapsamında “www.enerjinesahipcik.org” adresinde yayın yapan bir web sitesi oluşturdu. Elektrik enerjisi alanında yaşanan gelişmelerin, konuya ilişkin haberlerin, görüşlerin derlenerek verildiği sitede, kampanyayı destekleyenler bölümü de bulunmaktadır. Ziyaretçilerin konuya ilişkin ayrıntılı olarak bilgilendirildiği sitede, kampanya için hazırlanan broşür, kitapçık ve afişlere de ulaşma şansı bulunuyor. Site ziyaretçileri haberlere veya görüşlere kendi yorumlarını da yazabiliyorlar. Enerji alanındaki güncel gelişmelerin yanı sıra hukuki mevzuat değişikliklerini de “www.enerjinesahipcik.org” adresinden takip edebilirsiniz.